

λεμαίδος. Ἡμεῖς εἴμεθα δισχίλιοι, ἰδρωμένοι, ἀποκαμωμένοι, καὶ τὴν γλῶσσαν δύο σπιθαμὰς ἔχοντες, ὡς λυσσασμένοι κύνες, ὅταν παρὰ τὸ ὄρος Θαβὼρ συνητήσαμεν εἰκοσυχισχίλιους κιδαρεφόρους, παντοειδεῖς, ἐκ διαφόρων χρωμάτων, ὀλίγη ὥρα ἤρκεισεν ἵνα τοὺς καταστρέψωμεν καὶ τοὺς ἀποστείλλωμεν εἰς τὴν ἔρημον. Ἐκεῖθεν ὠδήγησεν ἡμᾶς ὁ Κλέβερ εἰς Ἀβουκίρ. ἔνθα ἀποπερατώσαμεν τὴν κατάργησιν τῆς Ὀθωμανικῆς δυναστείας.

Ἄλλ' ὁ στρατηγὸς Βοναπάρτης ἤρχιζεν ἀπαυδῶν ἐκ τῆς μεγάλης θερμότητος καὶ τῶν Μαμαλούκων εἶχε τὴν ἰδέαν, ὅτι τὰ τῆς πατρίδος του πράγματα δὲν εἶχον καλῶς, καὶ ὅτι ὡς νέος μὲ νοῦν, εὗρισκε τὴν περίστασιν νὰ προαχθῇ. Ἀνέθετο λοιπὸν τὸ στράτευμα πρὸς τὸν Κλέβερ, καὶ κρυφίως ἀνεχώρησε διὰ τὴν Γαλιαν.

Κατὰ κακὴν τύχην, καὶ ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς ἦτον ἐπίσης βεβαρημένος, καθὼς καὶ ὁ ὑποστράτηγος, ἐκ τῆς ψάμμου, τῶν καμῆλων καὶ τῶν Πυρραμίδων.

Πάντες ἐσκεπτόμεθα περὶ τῶν δημαρχιῶν καὶ μαγειριῶν μας εἰς τρόπον, ὥστε ἤρχισαν νὰ συνθηκολογῶσι μετὰ τῶν Ἀγγλων, ἵνα παραιτηθῶμεν τῆς Αἰγύπτου. Συνεφωνήθη λοιπὸν νὰ ἐπαναφέρουν ἡμᾶς εἰς τὴν Γαλιαν μετ' ὅλων τῶν ὅπλων, τῶν ἀποσκευῶν καὶ τῆς ἀκραιῶν τιμῆς μας, καθὼς αἱ προκηρύξεις ἔλεγον. Ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς, ὅστις εἶχε τὸ σπᾶλμα νὰ βιάζεται ὀλίγον, ὅταν συνελάμβανε τὴν ἰδέαν ἐνὸς πράγματος, ἀπέδωκε πρὸς τοὺς τούρκους τὸ Δαμιάτον καὶ πολλὰ ὀχυρώματα, ἐξίσου καὶ ἡμεῖς ἐμέλλομεν νὰ κενώσωμεν τὸ Κάιρον, καὶ ὁ καθείς ἐμάζωνε τὰ πλυμμένα του κατὰ τὴν κοινὴν παρομίαν, ὅπταν ἡμερησίᾳ τὴν διαταγὴν μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι, ἐναντίον τῶν συνθηκῶν, ὁ Ἀγγλος ναύαρχος ἤθελε νὰ μᾶς βιάσῃ νὰ παραδῶσμεν τὰ ὅπλα.

«Οἱ στρατιῶται, ἔγραψεν ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς, » ὑπὸ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ναυάρχου, δὲν ἀποκρίνονταί εἰς παρομοίας αἰτήσεις, παρὰ μόνον διὰ τῆς νίκης. Ἐτοιμασθεῖτε λοιπὸν εἰς μάχην! »

— Κόπησε νὰ πολεμήσῃς! ἔλεγαμεν καὶ ἡμεῖς ἐπομένως καθείς ἐξετάσας τὴν πῆραν καὶ τὸ τηλεβόλον του, ἔδωκεν πρὸ τῶν Αἰγυπτίων. Φθάσαντες παρὰ τὸν Ὁβελίσκον τῆς Ἡλιουπόλεως, εἶδομεν τοὺς ἐχθροὺς εἰς θέσιν μάχης τεταγμένους. Ἦσαν δέκα ἐναντίον ἐνός, καλῶς ὀπλισμένοι, μὲ καλοὺς ἵππους, καὶ ἀποφασισμένοι εἰς πῦρ καὶ εἰς θάνατον· ἀλλ' ἡμεῖς ἐμαχόμεθα διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν μας, δύο πράγματα ἰδίως προσφιλῆ εἰς πάντα Γάλλον. Οὕτω λοιπὸν οἱ Ὀθωμανοὶ κατετροπώθησαν πανταχόθεν· ἐκυριεύσαμεν τὸν στρατόπεδον δελ-Χούκα, ἐπομένως τὸ Σαλαλιέχ· ἔνθα εὗρωμεν, τόσα λάφυρα τὰ ἐπ' αὐτῇ, πᾶσαι αἱ τοῦ τόπου κάμηλοι, δὲν ἠδύναντο νὰ φέρωσι.

Μετὰ ταῦτα ἐπανεφέρην ἡμᾶς ὁ Κλέβερ εἰς τὸ Κάιρον, τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ καταλάβωμεν ἐκ δευτέρου, καθ' ὅτι οἱ χαλκίχροοι εἶχον ἐπαναστατήσῃ, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ ἡμῶν. Οἱ Βεῖδες, ὡς παρ' αὐτοῖς καλοῦνται, εἰ διοικηταί, ὑπετάχθησαν εἰς τὰ Γαλλικὰ ὅπλα, καὶ ἐπεμείνανε κύριοι τοῦ παντός.

Ἐδῶ ὁ ἀπόμαχος ἐσταμάτησεν, εἰ ὀφθαλμοὶ τοῦ

ἐστράφησαν πρὸς τὸ ἄγαλμα, τὸ ὁποῖον διὰ στιγμὰς τινας ἐθεώρει μὲ κατάνυξιν.

— Ἐ! λοιπόν! ἠρώτησεν ὁ πολίτης, μετὰ ταῦτα πεντηκόνταρχε;

— Μεταταῦτα.... εἶναι τὸ τέλος. εἶπεν ἀποτόμως τὴν 14 Ἰουνίου 1800 ὁ στρατηγὸς Κλέβερ ἐδολοφονήθη, ἐκ τοῦ δώματος τοῦ κήπου του παρ' ἐνός Τούρκου, ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι κερδίξῃ τὸν παράδεισον, φονεύων ἕνα χριστιανόν.

Ἐν τούτῳ ἐσιώπησεν. Οἱ γέροντες στρατιῶται, οἵτινες παρ' αὐτῷ εὕρισκοντο, καὶ εἴτινες μετὰ πόθου ἤκουον τὴν διήγησιν, ἐφαίνοντο ὅτι συνεμερίζοντο τὴν συγκίνησίν του· καὶ αὐτὸς ὁ ἔμπορος ἔμεινεν ἐπὶ τινος στιγμᾶς ἀκίνητος.

— Τὰ δὲ λείψανά του διεσώθησαν; ἐπανελάβε μετὰ μικρὰν σιωπὴν.

— Μετεφέρθησαν εἰς Μασσαλίαν, καθ' ὃν καιρὸν ἐκενώθη ἡ Αἴγυπτος, διέμειναν εἰς τὸ φρούριον τοῦ Ἰρ μεχρισότου ὁ ἀγαθὸς Λουδοβίκος δέκατος-ὄγδοος διέταξε νὰ μετακρίνωσι ταῦτα καὶ τὰ θέσωσιν ἐν τὸς μνημείοις εἰς τιμὴν τοῦ Βαπτιστοῦ ἀνυψωμένου. Πρὸ πολλοῦ καιροῦ ἤκουον περὶ τοῦ μνημείου τούτου, ἀπὸ τὸ 1818. Ἀλλ' ἰδοὺ αὐτὸ τέλος πάντων, ἰδοὺτο, καὶ τολμῶ νὰ εἶπω, ὅτι ὁ κατασκευάσας αὐτὸ δὲν ἦτον ἀτεχος.

— Εἶναι συμπατριώτης, παρετήρησεν ὁ ἔμπορος.

— Οὕτως ὁ ἥρως καὶ ὁ τεχνίτης συνενόηθησαν, ἐπρόσθεσεν ὁ πεντηκόνταρχος. βλέπει τις λοιπὸν ὅτι ἦσαν τῆς αὐτῆς ζυμῆς.

— Παρατηρεῖτε δὲ τὰ ἐπὶ τῆς βάσεως κάτωθεν ἀνάγλυφα;

— Μάλιστα, τοῦτο μὲν παριστᾷ τὴν μάχην εἰς Ἀλενσίρσεν, ἀπέναντι τοῦ ὀχυρώματος, ἐκεῖνο δὲ παριστᾷ τὴν μάχην τῆς Ἡλιουπόλεως. Καὶ πραγματικῶς ἀπαράλλακτα ἐβαδίζαμεν πρὸς τὸν ἐχθρόν, ἀναγνωρίζω δὲ καὶ τοὺς Αἰγυπτίους μου.

— Οὕτω λοιπὸν εἶθε εὐχαριστημένοι, πεντηκόνταρχε;

Ὁ ἀπόμαχος ἐθεώρησε καὶ πάλιν τὸν ἀνδριάντα χωρὶς ν' ἀποκριθῇ, ὕψωσε δὲ, εἰς σημεῖον σεβασμοῦ, τὸν πῖλόν του καὶ στρέψας μὲ δακρυσμένους πρὸς τοὺς συνεταίρους του ὀφθαλμούς.

— Βῆμα ταχὺ, εἶπε.

Καὶ ἔγεινεν μετ' αὐτῶν ἄφαντος ὑπὸ τὰ δένδρα.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Δ. Β.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

Φεβρουάριος.

Παρήλθε καὶ ὁ μὴν Ἰανουάριος, δι' οὗ ἤρξατο τὸ νέον τοῦτο ἔτος. Ἠρξάτο δὲ τοῦτο εὐθυμον, εἴτι καὶ ἔτερον, μὲ χοροὺς, μὲ δῶρα, μὲ θέατρον, μὲ εὐθυμίας! Ἡ Ἑλλὰς ἀποκίτησεν πάλιν Θέατρον Ἰταλικόν, με-

τὰ παρέλυσιν ἐξ μακρῶν ἐκταύτων, ὥδευσεν μέγα βήμα πρὸς τὸν πολιτισμόν. Εἶναι ἤδη ἡ Ἑλλάς τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους· δὲν ὑπάρχει πλέον φόβος μὴ ἐκκαρβαρωθῇ νέαν τινα βαρβαρότητα, ὡς τὴν συμβάσαν μετὰ τὸ σύνταγμα.

Τὸ μελοδράμα, φοιτῶμενον ὑπὸ τῶν Βουλευτῶν, Γερουσιαστῶν, καὶ ἐν γένει ὑπὸ τῶν ἀρχόντων μας καὶ πολιτικῶν μας, συμπολιτευομένων τε καὶ ἀντιπολιτευομένων. Θέλει συγχινεῖ καὶ διακλᾶ τὴν καρδίαν ἐκάστου διὰ τῆς μουσικῆς καὶ τοῦ ἄσματος, καὶ θέλει τοῖς ἐμπνέει εὐγενέστερα καὶ πατριωτικώτερον αἰσθημάτων, καὶ ἰσως, ἴσως ἀπαλλύει διὰ τῆς τραγῳδικῆς καὶ παθήσεως καὶ αὐτὰς τὰς ἀναλγείας καρδίας τοῦ ὠραίου μας φύλου. Γνωστὸν ἐστὶ Θέατρον ὑπάρχει καὶ εἰς Πάτρας, καὶ τοῦτο ἀπὸ πέρυτον, ὥστε καὶ τὸ ἄγριον τῶν ἀττικῶν ἡθῶν ἐξέλιπεν ἐκεῖθεν ἀρχήτερον ἢ εἰς τὴν μεγαλύνουμον ταύτην πρωτεύουσαν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ὁ Πίνδαρος εἶπεν,

« ἂ μὴ πεφίλικε Ζεῦς,
ἀττίζεται ὅθιν Περὶον αἰόντα »

καὶ διὰ τοῦτο πεφίλικε πρὸ πάντων ὁ Ζεὺς τὸν ἐκλεκτόν αὐτοῦ λαόν, τοὺς Ἕλληνας, παρ' οἷς ἐβλάστησε καὶ θέθειλεν ἡ ποίησις καὶ ἡ μουσική.

Ἄλλ' εἶναι ὠφέλιμον εἰς λαόν τινα τὸ Θέατρον; Τὸ τοιοῦτον εἶναι ζήτημα σκοτεινὸν εἰσέτι, ὅπερ οὐδ' αὐτοὶ οἱ θειοὶ φιλόσοφοι τοῦ ἸΗ' αἰῶνος Δαλαμθέριος καὶ Ῥουσσὸ ἐλυσαν· καὶ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν μετὰ τοῦ Σεξπέρου περὶ τοῦ ἐντικειμένου τούτου, ὅτι ἐλεξεν αὐτὸς περὶ ζωῆς καὶ θανάτου,

that is the question.

Εἰς σύγγραμμα ἑλληνικὸν, ἐκδοθὲν νεωστὶ, ἀποδείκνυται ἐκ τοῦναντίου, ὅτι τὸ Θέατρον οὐδεμίαν ἔχει ἐπιβρόχον ἐπὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ ἀνθρώπου μορφώσεως, ἀν θέλετε δὲ, μᾶλλον βλάβην προσενεῖ διὰ τῶν παραδειγμάτων τῆς κακίας, πρὸς ἃ ὁ θνητὸς ἄνθρωπος εἶναι ἐπιβρεπέστερος, ὥς ἡ ἀνάγκη τῶν μυθιστορημάτων ἢ προτιθεμένη μὲν τῆς χρηστοτηθίας τὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐπισέρυστα λεληθότως, τὴν διαφθοράν τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς καρδίας.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἐπαύσαμεν, ζητοῦντες ἐκ τῶν θεατρικῶν παραστάσεων διδασκαλίαν καὶ σωφρονισμόν, ἀλλὰ μόνον τέρψιν καὶ διασκέδασιν. Ἀλλὰ τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ, ὅτι ἐκ τῶν δύο μέχρι τοῦδε παρασταθέντων μελοδραμάτων δύναται τις εὐκόλως νὰ πορισθῇ καὶ ἠθικὸν διδάγμα.

Οἱ Ποιητὰν οἱ μᾶς διδάσκουσι τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ συμπαθῶμεν τοὺς δυστυχεῖς καὶ μὲ ἄρνησιν τῆς ἰδίας ἡμῶν εὐτυχίας. Τοιοῦτος ὁ λόρδος ἐκεῖνος Ἀρθούρος, ὅστις ἔτοιμος νὰ συζητήσῃ τὴν ὠραίαν μνηστήν του, ἀφίγει αἰφνης αὐτὴν εἰς τὰ κρᾶα τοῦ λουτροῦ, τὸ δὲ λεγόμενον, διὰ νὰ σώσῃ τὴν ἐκθρονηθεῖσαν βασιλισσάν του Ἐρρίεταν. Ἡ δυστυχὴς Ἐλδώρα παραφρονεῖ ἐκ τῆς ὀλιφείας τῆς, ὡς ἐγκαταλειμμένη τις Ἀριάδνη ἢ Διδώ, καὶ μυρία ἄρα πίπτουσι κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀσάτου καὶ ἀπίστου ἐραστοῦ... Τότε δὴ τότε ὁ ἀντερραστής καὶ ὁ θεὸς τῆς νέας ἐμπνέοντες ὀργῆς καὶ μίσους, ἀρ-

πάζουσι τὰς σημαίας τῆς βρετανικῆς δημοκρατίας, καὶ ὀπαδοὶ ἐνθερμοὶ τοῦ τρομεροῦ Κρομβέλλου, τοῦ Προσάτου, ἐν τῇ ἀγανακτήσει καὶ τῷ ἐνθουσιασμῷ τῶν ψάλλουσι τὸ ἐμβατήριον ἐκεῖνο,

Suona la tromba, intrepido

Jo pugnèrò dà forte,

Bello è affrontar la morte

Gridando Liberta!

κατὰ τὸν ἦχον τοῦ ὁποίου, ὁ ποιητὴς μας Κ. Π. Σούτσος ἔγραψε τὸν ἐξῆς θούριον εἰς τὸν Παπαῖ Εὐθύμιον τοῦ, δράμα ὁσονούπῳ ἐκδοθησόμενον καὶ μέλλον ν' ἀναδείξῃ πᾶσαν τὴν δύναμιν καὶ τὴν καλλονὴν τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ποιήσεως.

« Τὰ ὅπλα πάλιν λάβωμεν

Ὁ παῖδες τῶν Ἑλλήνων,

Κ' ἐν μέσῳ τῶν κινδύνων

Ἡ τὰν, ἢ ἐπὶ τὰν.

Ἐνδοξὸς ἀποθάνωμεν

Ἐπάνω τῆς ἀσπίδος,

Καλὸν ὑπὲρ πατρίδος,

Καλὸν τὸ τελευτᾶν.»

Ν' ἀκούσετε δὲ τότε, προφερομένης τῆς μαγικῆς ταύτης λέξεως τῆς ἐλευθερίας, τὰς ἐνθουσιώδεις, τὰς μανιακὰς χειροκροτήσεις... τῆς πλατείας καὶ τοῦ ὑπερῶου!

Ὅρθως λοιπὸν ἐλέγομεν προλαβόντως, ὅτι εἰς μόνην τὴν Ἑλλάδα κατέφυγεν ἡδὴ καὶ ἐνθουσιᾷ ἡ ἐλευθερία, ὅσαςκι μάλιστα παρίσταται ἐπὶ τῆς θεατρικῆς σκηνῆς.

Ἄλλ' ὅχι, ἡ λέξις τῆς ἐλευθερίας μετέθη ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ εἰς τὸ Βουλευτήριον, ὅπου ἐσχάτως ἀντήχησε τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν περὶ τοῦ δημοτικοῦ νόμου συζήτησιν.

Ὅταν ὁ Κικέρων ἀπήγγειλε τὸν κατὰ τοῦ Κατιλίνα ἀξιωματικόν ἐκεῖνον λόγον του, αἱ ἐλευθερίαι τῆς Ῥώμης ἐκινδύνευον βεβαίως τὸν ἐσχάτον κίνδυνον· ὁ τολμηρὸς συνωμότης δὲν ἐδίστασε νὰ ἐμφανισθῇ ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Συγκλήτου, καὶ ὁ δαιμόνιος ῥήτωρ ἠδύνατο δικαίως νὰ διαβρῶξῃ τὰ ἱμάτια τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος.

Ὅταν ὁ Δημοσθένης ἐξεφώνει τοὺς Ὀλυνθιακοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς Φιλίππικους, ὁ πανοῦργος Μακεδὼν κατέλυε βαθμηδὸν τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ὑπαρκτοὶ οὗτοι κίνδυνοι ἀνέδειξαν τοὺς δύο ἀθανάτους ἐκεῖνους ῥήτορας καὶ πολιτικούς.

Ἦδη δὲ τίς Κατιλίνας, τίς Φίλιππος ἦν πρὸ τῶν θυρῶν τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Ἑλλάδος; Ἐν νομοσχέδιον τοῦ ὑπουργείου λιαν ἄκακον καὶ ἀνώδυνον, ἀλλὰ περὶ τὸ ὅποιον, ὡς περὶ τὸ πτώμα τοῦ Ἐκτορος, συνεκροτήθη ἡ πενθήμερος ἐκεῖνη μάχη, ἡ διασείσασα τὰ θεμέλια τοῦ Βουλευτηρίου καὶ προκαλέσασα εἰς τὸ πεδίον τοὺς Δημοσθένους καὶ τοὺς Κικέρωνας ὄλους τῆς Βουλῆς, ἢ διὰ ν' ἀναφέρωμεν σύγχρονον ὅλως συμβάν, τοὺς Βερριέτους, τοὺς Βαρότους, τοὺς Θιέρους, τοὺς Λαμαρτίνους τῆς Ἑλλάδος.

Δὲν ἀμφιβάλλομεν παντάπασιν ὅτι τοιοῦτος ῥήτορας δὲν περιέχει καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ, ἀπαγε τῆς βλαστημίας! ἀλλ' ἐπεὶ δὲ ἡ ἐρίς ἦν περὶ σικῆς, οὐδ' οἱ

ρήτορές μας ἤδυνήθησαν νὰ φθίσωσιν εἰς τὸ ὕψος τῆς δεινότητός των.

Ἄλλ' ἐπανελθωμεν εἰς τὸ προκείμενον.

Ἡ Ἑλβίρα ὡς πιστὴ καὶ εὐαίσθητος μνηστὴ, δὲν παύει θρηνοῦσα, ὀλοφυρμένη, τιλλοῦσα τὴν ὥραιαν κόμην της διὰ τὴν φρικτὴν ἀπιστίαν τοῦ Ἀρθούρου. Ἡ λύπη τὴν κατατῆκει, κλείεται μόνῃ εἰς τὸ μέγαρόν της καὶ ψάλλει τὰ ᾄσματα τοῦ μνηστοῦ της. Οὗτος δὲ, τοῦ ὁποίου ὁ Κρόμβελ καὶ τὸ κοινοβούλιον κατεψήφισαν θάνατον, ἀφοῦ, ὡς πιστὸς καὶ φιλόανθρωπος ὑπὸχος, ἔσωσε τὴν πρῶν βασιλισάν του, σπεύδει νὰ ἐπιστρέψῃ ἄγνωστος εἰς Ἀγγλίαν, κ' ἐνῷ περιμένει τὴν ἀπώλειάν του, αἰφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως ἀνταμειβεται παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ Ἑρωτος διὰ τὴν καλὴν πράξιν του, συγχωρούμενος καὶ νυμφευόμενος τὴν Ἑλβίραν. Ἐχει λοιπὸν καὶ τὸ δράμα τοῦτο τὸ ἠθικὸν συμπέρασμα, ἀλλ' ἔχει πρὸ πάντων τὴν ἐξαίσιον μουσικὴν του.

Ὁ δὲ Ἑρνάνης, τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τοῦ ποιητοῦ Βίκτορος Οὐγκώ καὶ τοῦ μουσικοῦ Βέρδη, διέκρινεται κυρίως διὰ τὸ δραματικόν του, διότι ὁ Ἑρνάνης, ὁ ἀπὸ νεότητος πῶν ἰσχυρὴς τὸ ποτήριον τῶν βασάνων καὶ τῶν θλίψεων, ὁ μυρίους διαφυγῶν κινδύνους, ἀναγκάζεται, ὁ δυστυχὴς! ἐπὶ τέλους εἰς τὸν κολοφῶνα ἀναβάς τῆς εὐδαιμονίας, διότι αἱ λαμπάδες τοῦ ὕμνου ἀνῆλθον δι' αὐτὸν καὶ τὴν Ἑλβίραν του, ἀναγκάζεται, λέγομεν, μόνος του νὰ καταστρέψῃ πᾶσαν του εὐτυχίαν, αὐτόχειρ γεγόμενος... διατί; διότι ἔδωκε τὸν κασιλιανὸν λόγον του εἰς τὸν ἐρωτόληπτον καὶ κακώτερον γέροντα Δὸν Σιλβαν, ὑποσχεθεὶς αὐτῷ ν' ἀποθάνῃ ἅμα τῇ αἰτήσει του... Καὶ τοῦτο λοιπὸν τὸ δράμα μᾶς διδάσκει νὰ μένωμεν πιστοὶ εἰς τὸν λόγον μας, καὶ μὲ κατὰ σφοδρὴν τῆς ἰδέας ἡμῶν εὐτυχίας.

Ναὶ μὲν, τοιοῦτον ἄκρον καὶ ἀνόητον, οὕτως εἰπεῖν, αἶσθημα πίστεως πρὸς τὸν δοθέντα λόγον εἶναι παρὰ φύσιν, ἐνῷ τὸ φυσικὸν εἶναι ν' ἀθετῶμεν αὐτὸν καὶ νὰ ἐπιπορῶμεν· ἀλλὰ μὴ λησμονήσωμεν, ὅτι τὸ δράμα ἀνῆκει εἰς τὴν ῥομαντικὴν σχολὴν, τὴν παραγαγούσαν πολλὰ ἄλλα ἐπι παραδοξότερα. Ὅλα ὅμως τὰ παραδόξα μᾶς κάμνει νὰ λησμονῶμεν ἢ γλυκεῖα φωνὴ καὶ ἡ περιπαθὴς παράστασις τῆς πρώτης τραγωδιστρίας μας Βιργινίας Μαρκεζίνης, τῆς ὁποίας τὰ προτερήματα ἀναπτύσσονται καθεκαστὴν. Διὰ τοῦτο ἰδέτε πῶς σπεύδουν οἱ φιλοθεάμονες Ἀθηναῖοι εἰς τὸ Θέατρον, πῶς δὲ πρὸ πάντων ἀρέσκεται εἰς τοῦτο τὸ ὥραϊον φῦλον, τὸ ἀπολαύον δύο ἐνταυτῷ ἀπολαύσεις, τὴν μὲν, ν' ἀκούῃ ὥραιαν μουσικὴν συγχινοῦμενον, τὴν δὲ νὰ βλέπεται θαυμαζόμενον ὑπὸ δισχίλων ὀμμάτων, καὶ ἐκ τῶν θεωρείων του νὰ θριαμβεύῃ πολλάκις κατὰ τῆς σκηνῆς.

Παραλείποντες τὰς ἄλλας παραστάσεις, καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν πρώτην, κατὰ τὴν ὁποίαν ὀλίγου δεῖν συνῆλθον, ὅσα καὶ εἰς τὸ Νεοβόρακον τῆς Ἀμερικῆς, περιστάσεως τῆς Ζένης Δινδ, ἀναφέρομεν μόνον τὴν ἐσπέραν τῆς 25 Ἰαννουαρίου, ἥτις ἦν ἡ λαμπροτέρα πασῶν, διὰ τὴν συμπεσεῖσαν βασιλικὴν ἐορτὴν τῶν ἀποβατηρίων τοῦ Σεπτεμβρίου ἡμῶν Ἀνακτος, καὶ τὸν πληρὴ φωτισμὸν τοῦ Θεάτρου, τοῦ ὄντος συνήθως σκούτου μὲ τὸν ἄφωτον πολυελαίον του. Ὅπως καὶ κατὰ τὴν ἑναρξιν, καὶ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, οὐδὲ σπιθαμὴ τόπου ὑπῆρχε κενή, ἅπαντα δὲ τὰ θεωρεῖα ἐβρυθον

καλλονῶν καὶ ἀθηροτάτων καλλωπισμῶν. Τὰ πάντα δ' ἐλάμπρυνε καὶ ἐπέστεφεν οὕτως εἰπεῖν, ἡ παρουσία τῆς χαριεστάτης ἡμῶν Βασιλίσσης, εἰσελθούσης κατὰ πρῶτον εἰς τὸ κατὰ μέσον Β. θεωρεῖον τὴν Α. Μ. ἐδέχθη τὸ ἀκροατήριον μετὰ ζητωκραυγῶν, ἡ δὲ μουσικὴ καὶ εἰ τραγωδιστὰι εἰς τιμὴν Αὐτῆς ἀνέκρουσαν δις τὸν Β. ὕμνον.

Ἡ διατηρηθεῖσα εὐπρέπεια καὶ τάξις κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἦν ἀξιοπαράτητος. Ἄν πρὸ ἡμῶν ἦδη ἐξόμνησέ τις, διὰ ποιήσεως, τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Θεάτρου, ἀλλὰ χρεωστοῦμεν καὶ ἡμεῖς, εἰς ὧν τὴν ἀρμοδιότητα ὑπάγεται τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, νὰ συνομολογήσωμεν, ὅτι ἀφοῦ τὰ ἀξίωσιμα μέλη αὐτῆς κατέβαλλον πᾶσαν προσπάθειαν ὥπως ἀναστήσωσιν ἐκ τοῦ μηδενὸς τὸ πρὸ ἐξαιτίας ἀπωλεσθέν Θέατρον, οὐδὲν καὶ τώρα παραμελοῦσι πρὸς τέρψιν τοῦ ἐκκληλεγμένου κοινου τῶν Ἀθηνῶν, οὐ μεγίστη ἢ εὐγνώμοσύνῃ πρὸς αὐτούς.

Ἀπὸ τὰ θεατρικὰ δίκαιον ἦδη νὰ μεταβῶμεν εἰς τὰ τῆς πολιτικῆς, τῆς τοσαῦτα πρὸς τὰ πρῶτα ἐχούσης σχέσιν.

Ἄλλ' εἰς τὴν πολιτικὴν τὰ πάντα ἤρεμα καὶ χιωνῶδη, ὡς ἡ παρῶσα ὥρα, ἀλλὰ καὶ τὰ πάντα λίαν καλὰ. Ἐπὶ τῆς Βουλῆς ἔπεσε χάλαζα νομοσχέδιον, ὡς τὸ μάννα τοῦ οὐρανοῦ, τὸ θρέψαν τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ. Διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ ὑπὸ τοῦ μάννα τούτου τρεφομένη, γίνεται ὥσει μόσχος τις σιτευτός.

Ἡ δὲ Γερουσία διεκρίθη καὶ κατέλιπεν κλέος ἀμάραντον, νομοσχεδίον τι ἀπεβρίψασα, καὶ ἀφαιρέσασα οὕτω τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ἀπὸ τέσσαρα δύσμοιρα ὀρφανὰ καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν. Ἀλλὰ τῶν ὀρφανῶν τούτων ἀνεδείχθη ἀνάκαθεν μήτηρ ἡ Σεπτὴ ἡμῶν Βασιλίσσα· δὲν θέλουν μείνει ἄσιτα, ἄστεγα καὶ γυμνά.

Πολλοὶ θάνατοι κατέθλιψαν τὸν παρελθόντα μῆνα τὴν πόλιν μας, καὶ ἡ νεκρολογία αὐτοῦ ἤθελε πληρῶσει δόλοκληρα ἡμῶν τὰ Ἔργα, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐξῆς μόνον ὀδυνηρῶν θέλομεν ἀναφέρει.

Ὁ σκληρὸς καὶ ἀδυσώπητος Χάρων μεθυσθεὶς ἅπασι ἀπὸ τὰ ἀγγομαχητὰ τῶν θυμάτων του, ὡς ὁ λύκος ὁ εἰς ποιμνὴν ἐμπεσὼν ἀπὸ τὰ αἵματα τῶν σφαγίων του, θύει, θύει, μεχριστοῦ κορέσει τὴν ἀκόρεστον καὶ αἰμοδόρον λύσαν του...

Πρῶτον θυμὰ του ἔπεσε, νέος τις εὐγενῶν αἰσθημάτων, ὅπερ σπάνιον κατὰ τὴν παρούσαν εποχὴν, ἀποθανὼν εἰς Ναύπλιον, ὁ Ἀλέξιος Παπαλεξόπουλος.

Ἐνταῦθα δὲ κατέθλιψε πάντας ὁ ἄωρος θάνατος χαριεστάτης καὶ νεαρωτάτης νέας, τῆς Εὐδρυδίκης, ἥτις ἀνηρπάσθη σκληρῶς ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ σεβασμίου καὶ εἰς τοὺς πάντας προσφιλοῦς πατρός της, τοῦ σοφοῦ Καθηγητοῦ Ἀσωπίου καὶ τῆς τεθλιμμένης καὶ ἀναρέτου μητρός αὐτῆς. Ἀθωότης, πνεῦμα, κάλλος ἐστόλιζον τὴν κόρην ταύτην ἡγάπα ὅμως τὴν ποίησιν, καὶ διὰ τοῦτο λύραι τοιαῦτα ἐθρήνησαν τὸν θάνατόν της.

Κατέθλιψε δὲ ἐπίσης τοὺς πάντας ἡ ἄωρος τελευτὴ τῆς αὐτοῦ ἀνδρὸς ὡσαύτως διακεκριμένου ἐν τῇ κοινωνίᾳ μας, τοῦ ἐρέτου Κ. Χριστοπόλου.

Ἀλλὰ ρεῦ! πρὸς τοσοῦτους θανάτους ὀλίγα εἰσέ-

τι ἔχομεν ν' ἀντιτάξωμεν συνοικέσια, ἀλλ' ἄς ἐλπίζωμεν ὅτι ὁ χειμὼν οὗτος, κατὰ τὸν ὅποιον τοσαῦται ἀνῆφθοναν νεκρικαὶ λαμπάδες, θέλει σπεύσει νὰ πολλαπλασιάσῃ τοὺς γάμους, καὶ ἀνάψει ἤδη πολυπληθεῖς τὰς δῆδας τοῦ Ὑμεναίου.

Ὁ σήμερον ἀρχίζων Φεβρουάριος μὴν μᾶς παρέχει χρηστὰς περὶ τούτου ἐλπίδας, διότι ὁ ἀστερισμὸς αὐτοῦ εἶναι δύο δελφίνες, ἥτοι ἡ δυὰς, τὸ ἀπαραίτητον τοῦτο σύμβολον πάσης συζυγίας· καὶ διὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἀναβάλλομεν καὶ ἡμεῖς τὰς ἐπιθαλαμίους ὑδᾶς μας καὶ ὅσα σκανδαλώδη καὶ εὐάρεστα ἔχομεν συνειλεγμένα. Ἄν σιωπῶμεν δὲ ἤδη περὶ τοῦ προσφίλους καὶ ωραίου φύλου, ὦ! πόσα τότε δὲν θὰ ἔχωμεν νὰ εἰπώμεν καλὰ καὶ ἀγαθὰ, καὶ πόσα ἄνθη μυρίνοια καὶ εὐώδη, ὅποια φύονται

κατὰ τὴν παρούσαν ὥραν, δὲν θέλομεν σκορπίσει ὑπὸ τοὺς ἄδρυς πόδας του.

Ἐνθ' ὅρμι τοῦ Θεοῦ Ὑμεναίου θιασῶται, θέλομεν πλέξει ἀσμένως τὸν νυμφικὸν στέφανον πάσης νέας, τῆς ὁποίας τὸ μέτωπον θέλουν κοσμήσει τὰ ἀγλαὰ ῥόδα τοῦ συζυγικοῦ δεσμοῦ. Δὲν ἀναφέρομεν δὲ περὶ τῶν πολιτικῶν συμβάντων τοῦ κόσμου, διότι τί πρὸς τὰς κόρας πάντα ταῦτα. ἐνῷ ἄλλα ἐγκαρδιώτερα ἀντικείμενα τὰς ἐπασχολοῦσι. Τὰ πολιτικά δύνανται τὸ πολὺ νὰ διαφέρωσι τὰς ἐστερευμένας καρδίας τῶν ἐγγάμων δι' ὅτας ἔδυσε διὰ παντὸς ὁ ζωηφόρος καὶ φωτεινὸς ἀστήρ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς ἐλπίδος.

Τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῶν Ἀποβατηρίων τοῦ Σαπτιῶ ἡμῶν Ἀνακτος, ἡ Βασίλισσα ἐδωρήσατο πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς νομισματὸσημὸν τι ἀργυρεῶν, πρὸς τῶν ἑκ-

τυπον τὴν προτομὴν τῆς Α. Μ. ἐξ ἑνὸς, καὶ ἐξ ἑτέρου
τὸ πτηνὸν φοῖνικα καὶ τρία δένδρα τοῦ φοῖνικος μὲ τὴν
ἐπιγραφὴν « Δίχαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθή-
σει » τὸ γυμνασιόσημον τοῦτο παριστᾷ καὶ ἡ
παροῦσα εἰκονογραφία μας.

ΕΛΕΓΕΟΝ.

Ὁ θάνατος τῆς Εὐρυδίκης Ἀσωπίου.

Ἡ πολυθρήνητος Εὐρυδίκη
Χωρὶς αἰσθήσεις, χωρὶς παλμούς,
Ὅταν ἀπλώθῃ ἐπὶ τῆς κλίνης
Κ' ἔκλεισε χεῖλη καὶ ὀφθαλμούς.

Καὶ μὲ στενάγματα καὶ μὲ θρήνους
Καὶ μαῦρα δάκρυα ἐνταῦθα,
Ἐζωσαν πάραυτα τὸ νεκρὸν τῆς
Μήτηρ καὶ φίλοι τῆς ἑκατό.

Ὁ πολυτλήμων πατήρ τῆς τότε,
Μ' ἀναστενάγματα καὶ κλαυθμούς,
Αὐτὰ ἐλάλησε πρὸς τὸν Πλάστην,
Ἵψώνων χεῖρας καὶ ὀφθαλμούς.

« Κι αὐτὴν. ὦ Ὑψιστε, μὲ ἀρπάξεις ;
» Κι αὐτὴν ! τί Σ' ἔπαισα ; Διὰ τί
» Ἡ φοβερὰ σου ὀργὴ νὰ πέσῃ
» Ἐπὶ τῆς χάρας μου δυνατὴ ;

« Τοὺς ἀδελφούς μου, τοὺς συγγενεῖς μου,
» Ὅλους ἐσήκωσες ἐκ τῆς γῆς,
» Καὶ μόνον μ' ἄφησες νὰ στενάζω
» Ἐπὶ τοῦ κόσμου βαρυαλγῆς.

« Μίαν μοὶ ἔδωκες τέλος κόρην,
» Μίαν· ὁ τάλας νὰ στηριχθῶ,
» Τὰ βάσανά μου νὰ λησμονήσω
» Καὶ εἰς τὸ γῆρας ν' ἀναπαυθῶ.

« Ἀλλὰ κ' ἐκείνην μὲ τὴν ἀρπάξεις ;
» Θεέ, κ' ἐκείνην ! Τὴν δυστυχῆ
» Αὐτὴν μητέρα τῆς δὲν λυπῆσαι,
» Νὰ μείνῃ ἔρημος, μοναχῇ.

« Οἱ τόσοι θρήνοι καὶ ὀδυρμοὶ τῆς
» Δὲν ἦσαν, Ὑψιστε, ἱκανοί ;
» Θέλεις ἀκόμη, Θεέ, νὰ κλαύσῃ ;
» Θέλεις αἰώνια νὰ θρηνῇ ; ...

» Ἄγγελος ἦτο τοῦ Παραδείσου,
» Ἀθωοτάτῃ περιστέρα.
» Αὐτὴ μὲ ἦτο καὶ ἡ ἐλπίς μου,
» Αὐτὴ μὲ ἦτο καὶ ἡ χαρὰ.

» Πλὴν. φεῦ ! ἐκείνη ἐχάθη πλέον !
» Ἡ Εὐρυδίκη πλέον δὲν ζῇ !
» Καὶ ἡ ἐλπίς μου μαζὶ τις φεύγει,
» Καὶ ἡ χαρὰ μου μ' αὐτὴν μαζὶ !